

Informatie voor de raad

Onderwerp	-
Portefeuillehouder	-
Domein	-
Contactpersoon	-
Contactgegevens	-
Openbaarheid	-

Behandeld in collegevergadering van Behandeling in raadsvergadering van

Kernboodschap:

Het college van B&W stelt u voor kennis te nemen van de ontwikkelingen rondom de regionale energie strategie.

Toelichting

De raad heeft het college verzocht ieder kwartaal een update te geven van de ontwikkelingen van en rondom de RES.

Van RES naar Agenda Energietransitie West Overijssel

De provincie Overijssel heeft de regie van gemeenten overgenomen ten aanzien van windmolens en zonneparken. Op 9 oktober jl zijn hierover besluiten genomen ([link](#)). Hiermee is een grote pijler onder de RES weggevallen. De gemeenten hebben aangegeven de samenwerking voort te zetten. Daarvoor wordt de RES omgezet naar een Agenda Energietransitie West Overijssel. Dit heeft de nodige inhoudelijke en bestuurlijke consequenties. In de vorige RES-update is dit aangekondigd. Begin september kregen raadsleden de gelegenheid om via een interactieve webinar kennis te nemen van de veranderingen.

De afgelopen maanden is gezamenlijk een bestuurlijke routekaart met een bijbehorend uitvoeringsprogramma uitgewerkt (bijlage 1 en 2). Hierin staan de belangrijkste onderwerpen welke de gemeenten nader willen uitwerken en welke organisatorische vraagstukken er nog zijn. Beide stukken worden de komende weken ter consultatie voorgelegd aan de colleges en raden. De raadswerkgroep RSAB heeft beide stukken al beoordeeld en een advies gedeeld (bijlage 3). Op 21 oktober wordt het proces en de routekaart toegelicht tijdens een beeldvormende raadssessie (bijlage 4). Na verwerking van de op- en aanmerkingen worden de definitieve versies van beide stukken uitgewerkt en dit jaar ter besluitvorming aan de colleges aangeboden.

Met de uitwerking van een aantal onderwerpen uit het uitvoeringsprogramma is inmiddels gestart zoals de aanpak tegen netcongestie en uniformering lokaal eigendom. Naar verwachting is eind 2025 de Agenda Energietransitie West Overijssel gereed voor vaststelling door de colleges.

Tussenrapportage

Iedere RES-regio moet halfjaarlijks een tussenstand delen met de landelijke organisatie. Ook in de nieuwe situatie blijft dit van kracht. Onlangs is door de RES-organisatie de rapportage vrijgegeven van het eerste half jaar 2024 (bijlage 5). Er is ten opzichte van de Voortgangsrapportage uit de tweede helft van 2023 inhoudelijk weinig veranderd als het gaat om de realisatie. Wel is er beleidsmatig veel in beweging.

In RES West-Overijssel valt op dat steeds meer zoekgebieden zijn vastgesteld voor windmolens. Dit heeft een positief effect op de hoeveelheid opwek en de netcongestie. Windmolens wekken relatief veel energie op en zorgen voor een betere balans op het netwerk. De realisatie van windmolens in de regio blijft achter waardoor de regio niet op schema ligt om het einddoel van 1,8 Twh (Terrawattuur) in 2030 te halen. Het aantal zonnepanelen ligt regionaal wel op schema, zowel op daken als op land. Medio 2024 wordt in West Overijssel 0,6 Twh opgewekt (35% wind en 65% zon). Door het nieuwe

provinciale zon- en windbeleid en de programmeerafspraken wordt verwacht dat deze percentages verschuiven naar de gewenste verhouding van 60% wind en 40% zon.

De opwek in Dalfsen is momenteel 0,07 Twh (70 Gwh) waarvan 67% wind en 33% zon, conform de gewenste regionale verhouding. De afgelopen twee jaar is alleen de hoeveelheid zonnedaken iets gegroeid in Dalfsen. Meer details zijn opgenomen in de digitale [monitor](#).

De realisatie van de andere RES-doelen (anders dan de hoeveelheid wind- en zonenergie) liggen op schema. De regio werkt steeds meer samen in subregio's zoals de gemeente Dalfsen met Zwolle, Staphorst en Zwartewaterland (ZDSZ). Ook de regionale vraagstukken ten aanzien van duurzame warmte liggen op koers waarbij Dalfsen actief is in de kennisdeling op het gebied van onder andere biogashubs, wijkaanpakken en mini-warmtenetten. Ten aanzien van participatie en lokaal eigendom wordt geconcludeerd dat bijna alle gemeenten lokaal beleid en ondersteuningsprogramma's hebben vastgesteld. Kennis en ervaringen worden daarbij veelvuldig uitgewisseld.

Dalfserveld

De groep bewoners uit het gebied hebben op basis van hun decemberbrief en de reactiebrief van de gemeente samen met adviesbureau LEIS BV een Plan van Aanpak uitgewerkt om te komen tot een gedragen energieplan in december 2024. Naast de nadere uitwerkingen van de verschillende onderzoeken zijn ook afspraken gemaakt over de taakverdeling, planning en communicatie. Periodiek wordt de gemeente geïnformeerd over de voortgang en bijzonderheden. Binnenkort wordt een nieuwsbrief opgesteld voor omwonenden en andere geïnteresseerden zoals de raad.

Netcongestie

Zoals bekend is in onze regio sprake van netcongestie. Zowel bij grootschalige afname als teruglevering van elektriciteit. Hierdoor vertraagt de energietransitie doordat bedrijven geen nieuwe grotere aansluitingen kunnen krijgen voor bijvoorbeeld aardgasloze machines, laadpalen en grote warmtepompen. Regionaal vormt dit ook een belemmering voor nieuwbouw van bedrijven. Op kleiner niveau is wel voldoende ruimte beschikbaar om bijvoorbeeld nieuwe woningen te realiseren, bestaande woningen te elektrificeren en zonnedaken of erfmolens te installeren.

Netbeheerders zijn druk met uitbreidingsplannen. De grootste uitbreiding in de verdubbeling van het hoogspanningsstation van Tennet en Enexis is langs de Hessenweg, nabij bedrijfsterrein Hessenpoort. Dit plan bevat ook nieuwe hoogspanningstrajecten in noordelijke en zuidelijke richting. Een recente nieuwsbrief is bijgevoegd aan deze memo (bijlage 6). De procedure voor de wijziging van het bestemmingsplan ligt op schema en voorbereidingen zijn gestart voor de realisatie. Tennet onderzoek een mogelijkheid voor een eigen bouwinrit vanaf de nieuwe Hessenweg.

De planning is dat in 2030 alles is afgerond en tussentijds zal naar verwachting stapsgewijs nieuwe ruimte beschikbaar komen. Ook wordt hier gekeken naar grootschalige energieopslag.

Gelijktijdig worden rondom dit station ook uitbreidingen van middenspanningsstations voorbereid waaronder in Dalfsen, Nieuwleusen en Lemelerveld.

Tot slot start een grootschalige uitbreiding van extra laagspanningsstations in de wijken. De planning van deze uitbreidingen is afgestemd met de gemeentelijke wijkuitvoeringsplannen voor het afkoppelen van aardgas. De eerste wijken waar het net verzaagd wordt zijn Pleijendal, Ruitenveen en Westerbouwlanden (vanaf medio 2025).

Naast netuitbreiding zijn er ook ontwikkelingen op het gebied van alternatieven. Met ondersteuning van de provincie en gemeente is een groep ondernemers in Nieuwleusen een onderzoek uitgevoerd naar het delen van bestaande aansluitingen, energieopslag, laadinfra en zonnedaken. Soortgelijke onderzoeken starten we ook bij de bedrijfsterreinen in Dalfsen en Lemelerveld.

In de landbouwgebieden met clusters van veehouders zijn verkenningen gestart naar de gezamenlijke productie van biogas als alternatief voor aardgas. De gemeente stimuleert en faciliteert deze ontwikkelingen.

Financiën:

N.v.t.

Communicatie:

Iedere ontwikkeling heeft een eigen communicatieaanpak. Deze raadsnotitie wordt gedeeld met de Dorpen van Morgen, bewoners Dalfserveld West (via LEIS bv) en relevante RES-partners.

Vervolg:

De volgende update is gepland in het vierde kwartaal.

Bijlagen:

1. Concept Bestuurlijke routekaart
2. Concept Uitvoeringsprogramma 2024-2025
3. Advies RSAB
4. Raadspresentatie 21 oktober 2024
5. Tussenrapportage
6. Nieuwsbrief Tennet oktober 2024

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dalfsen,

de burgemeester
Rikus Jager

de gemeentesecretaris
Henry van der Woude